

נושא השיעור: אקולוגיה 3 - גורמים א-ביוטיים [המשך]

שם המורה: גלילה אלדאג

כיתת היעד: תיכון

מקום השיעור ברצף הלימודי: אקולוגיה

המצגת נערכה ע"י גלילה אלדאג
כל הזכויות שמורות לוויסקול לימודים מקוונים בע"מ

y school
בכה לנעדים היסו

ביולוגיה

גורמים א-ביוטיים

כל המרכיבים הלא חיים של בית הגידול
להלן דוגמאות נוספות:

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

מים

מרכיב משמעותי בתאים ובגופם של יצורים

חשיבות המים ביצורים:

הובלת מומסים בתא ובמערכות הובלה ברב-תאיים

מקנים יציבות לצמחים עשבוניים

תאי רבייה מועברים במים

צמחים שותפים למחזור המים בטבע:

קליטת מים בשורשים, **דיות** מנוף הצמח.

מחזור המים בטבע

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

חיים במים :

בית גידול נוח - אין התייבשות

מומסים רבים במים

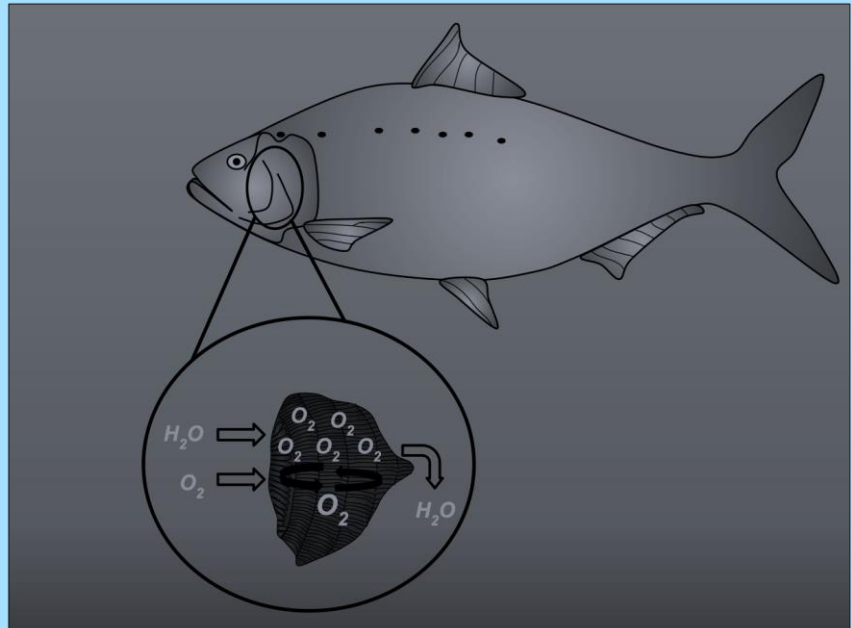
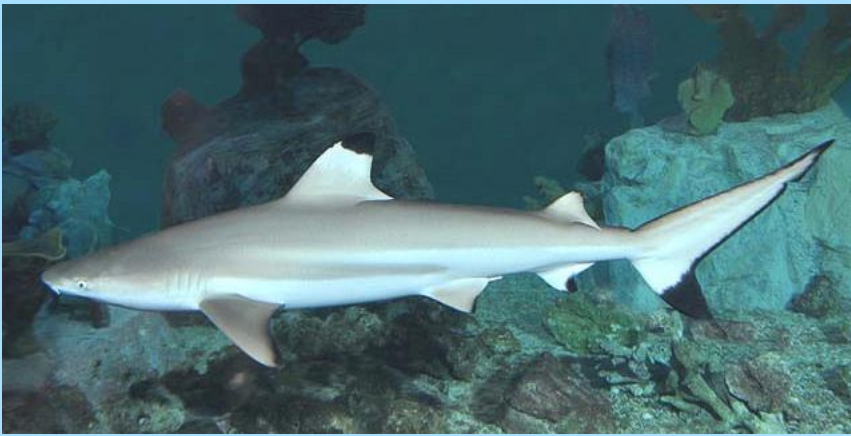
שינויי טמפרטורה מתונים

זרמים מקלים על התנועה

התאמת מבנה הגוף לתנועה במים

איברי נשימה מתאימים למים - מסיסות חמצן נמוכה

קרח צף - מתחתיו החיים נמשכים

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

מים

התאמות צמחים ביבשה:

מערכת שורשים לקליטת מים מהקרקע

מנגנונים להקטנת איבוד מים (קוטיקולה, פיוניות ועוד)

התאמת מחזור חיים בחד שנתיים

התאמות בעלי חיים ביבשה:

התאמות התנהגותיות

ויסות כמות מים בגוף

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

רוח

רוח היא תנועת אוויר בעלת עוצמה וכיוון.
תועלת: הפצת גרגרי אבקה זרעים ופירות

זרמי אוויר ונדידת עופות

נזק: בבעלי חיים - הגברת קירור הגוף

בצמחים - עקירה, שבירה, שחיקה,

חשיפה או כיסוי שורשים או נוף

הגברת דיות

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

חמצן

מקור החמצן מהאוויר
חמצן חיוני לרוב היצורים החיים
מגיב בתהליך הנשימה התאית
תוצר בתהליך הפוטוסינתזה
חודר בדיפוזיה בחד תאיים
מערכת הובלה ברב תאיים
במים המסיסות נמוכה - זימים ועוד

פחמן דו חמצני - CO₂

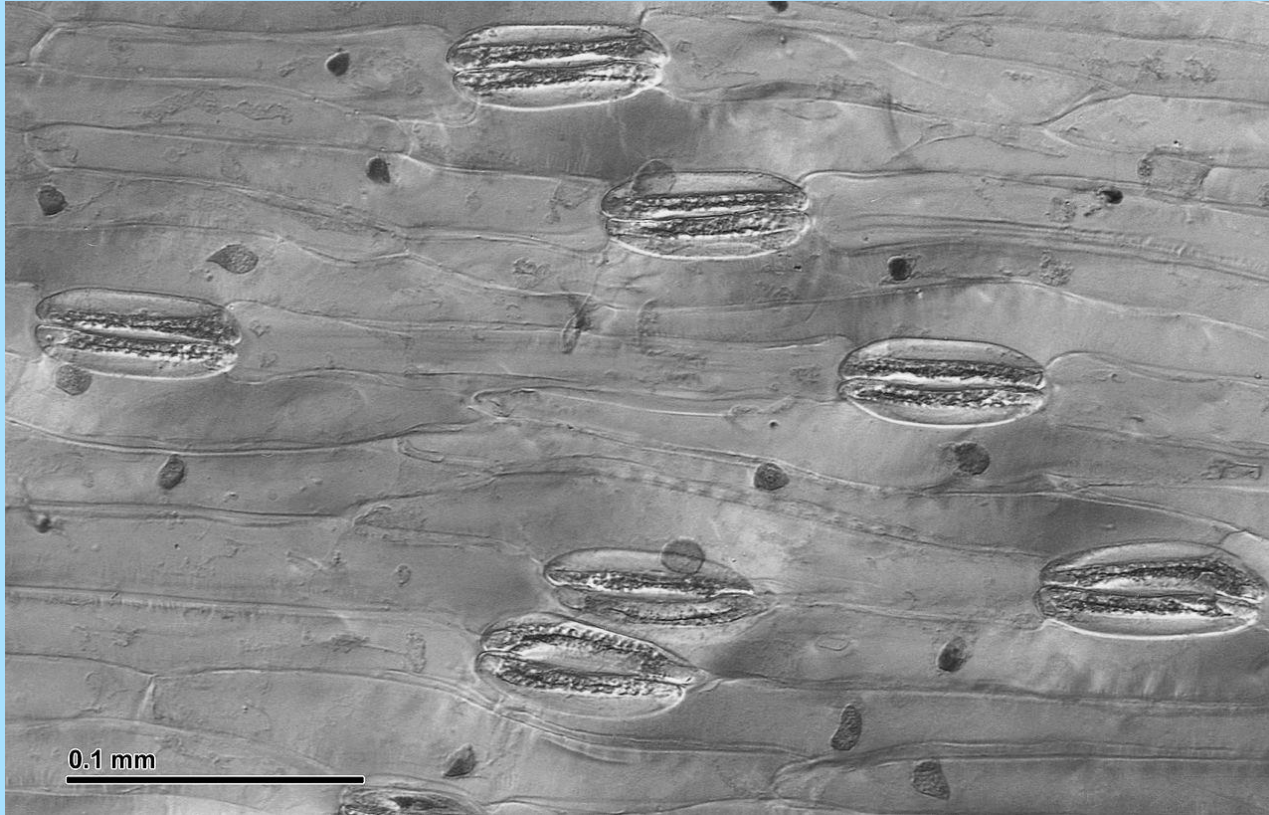
CO₂ חיוני לצמחים במים וביבשה
מגיב בתהליך הפוטוסינתזה
תוצר בתהליך הנשימה התאית
חודר לעלים דרך פיוניות

דוגמאות לגורמים א-ביוטיים

**חילוף גזים בצמחי יבשה
(מעבר של חמצן ו- CO_2
בכיוון מפל הריכוזים)
נעשה דרך פיוניות!**

לכל בית גידול הגורמים הא-ביוטיים המאפיינים אותו.
השילוב הייחודי של גורמים אלה משפיע
על מיני היצורים החיים שיאכלסו את בית הגידול

נושא השיעור הבא:

תנאים ומשאבים בבתי גידול

y school
בכה לנעדים היסו

ביולוגיה

